

Česká televize každý rok natáčí nejen klasickou vánoční pohádku, ale taky pohádku, kde hrají neslyšící herci a herečky a mluví spolu znakovým jazykem, aby si vánoční zážitek mohli naplno užít i neslyšící. Zároveň jsou ale pohádky dabované, aby byly dostupné i slyšícím divákům. Letošní pohádka se jmenuje Poslední sudička a my jsme se zeptali jejích hlavních představitelek, třech sudiček – Stely Skýpalové (Mořenka), Marie Basovníkové (Persóna) a Renaty Pastrňákové (Osudička) – jaké bylo zahrát si ve vánoční pohádce a jak to vůbec chodí v životě neslyšícího člověka.

Nevzdávejte se svých snů

Stelo, jaké je zahrát si hlavní roli ve vánoční pohádce?

Stela: Je to pro mě obrovská radost a velká čest. Mám ráda pohádky a říkala jsem si, že bych si v nějaké také jednou ráda zahrála. Ale moc jsem tomu nevěřila. První casting nevyšel, pak jsem si zahrála menší roli v pohádce a pak získala hlavní roli sudičky Mořenky. Byl to neuvěřitelný okamžik. Díky této zkušenosti jsem si uvědomila, že člověk by se neměl vzdávat svých snů, i když mu něco napoprvé nevyjde. Nikdy totiž neví, jaká krásná příležitost na něj může čekat.

Jak se liší běžné natáčení od natáčení ve znakovém jazyce?

Na place s námi spolupracovaly tlumočnice, které zajišťovaly překlad scénáře do českého znakového jazyka a komunikaci mezi námi a slyšícím štábem. Průběh natáčení se moc nelišil od běžného natáčení, specifická byla hlavně komunikace, kterou bylo nutné zajistit prostřednictvím tlumočení. Některé technické podmínky se ale musely přizpůsobit našim potřebám. Důležité bylo například dostatečné osvětlení, abychom na sebe dobře viděly a mohly spolu přirozeně komunikovat ve znakovém jazyce. Pak také správné nastavení kamer, aby byly dobře viditelné naše ruce, obličej i mimika, a náš projev byl srozumitelný pro neslyšící diváky. Důležitou součástí týmu byl také jazykový supervizor, sám neslyšící. Ten dohlížel na to, aby byl náš projev přirozený, autentický a zároveň odpovídal charakteru pohádky i kultuře neslyšících.

A jaké bylo hrát ve filmu s neslyšícími kolegyněmi?

Moc fajn. Některé herečky jsem znala už před natáčením, takže jsme si dobře rozuměly. Během natáčení byla i legrace, já jsem se ale většinou soustředila hlavně na svou roli a na to, abych správně vyjádřila emoce, které moje postava Mořenka právě prožívala. Chtěla jsem, aby její pocity působily co nejpřirozeněji a nejvěrohodněji.

Jaké jsou největší rozdíly v běžném životě slyšícího a neslyšícího člověka?

Nemyslíme si, že by mezi námi byly nějaké obrovské rozdíly. Žijeme podobně, máme své sny, zájmy, práci i starosti. Největší rozdíl je hlavně v komunikaci a přístupu k informacím. Zatímco slyšící získávají spoustu informací automaticky sluchem, my více spoléháme na zrak. Pro slyšící je běžné si někam zavolat nebo poslouchat hlášení, my často potřebujeme informace v textové nebo vizuální podobě. Když potřebujeme něco vyřídit, třeba u lékaře nebo na úřadě, často si musíme předem zajistit tlumočníka. Další překážkou jsou například filmy bez titulků. Zkuste si představit, že sledujete film úplně bez zvuku a bez titulků. Rozuměly byste celému příběhu? Přesně takové situace zažíváme. Věříme ale, že s trochou snahy a respektu se dá spousta překážek překonat.

Marie, věnujete se i divadlu a dalším projektům pro neslyšící. Co je vaše největší „srdcovka" a proč? ☺

Marie: V minulosti jsem spolupracovala na představeních Jonathan Livingston Racek a U výčepu. Druhé z nich bylo autorským představením čtveřice neslyšících herců v režii Jaroslava Duška. Na to moc ráda vzpomínám. Byl to pro mě velký krok směrem k herectví, ke kterému jsem se dostala tak trochu bez formálního vzdělá-